

"שאו את אחיכם" – הלוויית המת או הכנסת כלה?..

אדרבה! בהיותם 'קרובים' ה"ה משבט לוי, שעניינם 'עבודת המשכן' ועליהם להישאר טהורים ולעמוח בשמחת חנוכת המשכן – ויבאו 'שראליים' זקא"ם לטפל בקבורתם.... [כי לחצר המשכן מותר גם להם להכנס]

ק"ו ממניעת יעקב מבנו לוי [שחייב להיטמא לן] לשאת את ארונו, כי עתיד לשאת ארון השם [בעוד עמה דורות] – אעכו"כ מישאל ואלצפן [בעת חנוכת המשכן עתה!]

ואם בשביל להוציא גופות נדב ואביהוא מאוהל מועד - הרי כבר אמרו במדרש: בא מלאך ודחפן לחוץ או שהוציאו בחניתות של ברזל ['קרבו' - תלישא גדולה + גרשיים]

לכן נאלץ רש"י לפרש הציווי 'שאו' מטרותו [איננה רק לקוברם או לסלק טומאת מת מהמשכן, אלא] 'שלא לערבב השמחה של השמיני למילואים - לכן הוסיף הכתוב 'מאת פני הקודש' - שם שורת השמחה הגדולה!

לכן זה מוטל דווקא על 'אחיכם' משבט לוי הקשורים ל'עבודת המשכן'.

אלא שכאן מדובר לא בתפקיד חיובי [שירה וכי"ב] אלא בתפקיד שלילי [סילוק סותר-י השמחה - כמו 'הוצאת הדשן' שהיא עבודה]

נמצא שהשתתפות אליצפן ועוזיאל בסילוק הגופות - איננו הפרת תפקידים' אלא זהו 'מילוי תפקידים' בחיזוק השמחה בעבודת המשכן!

נסתכלו ונתחייבו מיתה... שלא רצה לערבב שמחת התורה' - בלי ה'משל' מהכלה]...
4. למה האריכות: 'כאדם האומר לחבירו? די שיאמר: 'כמו שמעבירין את המת מלפני הכלה'... [כלשון הגמ' בסגנון הלכתי ולא 'כמנהג' בלבד...]
5. גם צ"ב: מדוע מגדיר זאת רש"י 'שלא לערבב שמחת הכלה' [בני ישראל] ולא פירש 'שלא לערבב שמחתו של מקום'!?

ואין לתרץ מפני ש'מלא כל הארץ כבודו' גם 'מחוץ למחנה' - כי בוודאי ש'שמחתו של מקום' קשורה במיוחד למקום השראת השכינה בחנוכת משכנו בתוכם!

והביאור בכל זה:

מה שהוקשה לרש"י הן 2 תמיהות:

- בכללות הפסוק תמוהה האריכות לספר ציווי של משה ולמי ציווה ובתוספת נימוק, די היה לומר 'וישאום בכותנותם מחוץ למחנה' כמתבקש...
וגם תמוהה ההדגשה 'אחיכם' [שהם 'קרובים' דבר שכבר ידוע לנו] - ואם כדי לנמק מדוע לא אלעזר ואיתמר [שהם 'אחיהם' ממש] הלא נצטוו 'ומפתח אוהל מועד לא תצאו'...

ספר ויקרא פרק י

(ג) ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ידך לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אפכד וידם אהרן:

מי שואל? באשר אל-צפן!

(ד) ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר אליהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש אל מחוץ למחנה:

רש"י על ויקרא פרק י פסוק ד

שאו את אחיכם וגו' - כאלם האומר לחבירו העזר את המת מלפני הכלה שלא לערבב את השמחה:

מפרשיו מסבירים: מנין לו שהמטרה [איננה ע"מ לקוברם, אלא] כדי 'לא לערבב השמחה' - הוא הייתור של 'מאת פני הקדש'!

אבל לדבריהם יוקשה:

1. מדוע לא העתיק את התיבות 'מאת פני הקדש'? רק את 'שאו את אחיכם' - שבוזה לא פירש כלום!
2. לכאורה אין בכלל צורך לנמק הוראה זו, שמטרתה בפשטות: מלבד קבורתם, גם הוצאת הטומאה מהמשכן.

ובגוף פירושו יקשה:

3. מה מוסיף ה'משל' בהבנת הפסוק - די שיאמר: כדי לא לערבב השמחה [כדלקמן]: אבל אתם אל תערבבו שמחתו של מקום' או

'לא לערבב את השמחה'
איננו טעם מספיק:

שאם כן מדוע הקב"ה עצמו בעל השמחה
'עירבב השמחה' בהענישו אותם באמצע חנוכת
המשכן - מדוע א"כ עליהם להסיר את העצב?..

[לא כבמ"ת שדחה הקב"ה עונשם של 'אצילי בני
ישראל' לזמן ארוך, כדי 'לא לערבב שמחת התורה]

'כאדם האומר לחבירו':
העבר את המת מלפני הכלה

בזה מחדש רש"י שהציווי למישאל ואלצפן
[איננו 'דין' הבא להעביר להם מצוות השם, אלא]
'כאדם האומר לחבירו' בהנהגת בני אדם...

כאשר מכניסים כלה לחופה, דואגים שלא
תופר שמחת כלולותיה, לכן מעבירין את
המת מלפני הכלה

ובענייננו: אע"פ שהקב"ה מצד חשבונותיו
החליט להעניש את נדב ואביהוא בעיצומה
של השמחה

אבל משה - חשב שבמנהג בני אדם עליו
לצמצם ככל האפשר את 'הפרת שמחת
הכלה', לכן הציע 'כאדם האומר לחבירו'...

למה לא אומר:
'אל תערבבו שמחתו של מקום?'

כאמור לעיל, מאחר והקב"ה הוא שהחליט
ש'תצא אש מלפני ה' ותאכל אותם' - אין מקום
לפרש שיש לסלקם 'כדי לא לערבב את שמחת
המקום' [שהרי הוא עצמו ערבב השמחה באבל']

אלא שמשה רבנו דאג שלא 'להפר את שמחת
בני ישראל [ה'כלה]' לכן ביקש 'להעביר את
המת מלפני הכלה

אבל לקמן על הפסוק פרק י פסוק ו'

"רְאֵיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ וּבְגֵדֵיכֶם לֹא תִפְרְמוּ"

פירש"י

(ו) אל תפרעו - אל תגללו שער מכאן שאכל אסור
בתספורת אכל אתם אל תערבבו שמחתו של
מקום:

שם מדובר בשלילת הנהגת אבילות של אהרן
ובניו בעת עבודתם ב'חנוכת המשכן' באותו יום
דבר הסותר את 'שמחת המקום'!

עניין נוסף במשל הכלה

כשם שב'משל' שמחת ה'כלה' אינה מבטלת את
האבילות! [רק 'מעבירין את המת'] כך גם מיתת
נדב ואביהוא לא ביטלה את האנינות של אהרן!

ועפ"ז יובן ענין תמוה בפרשתנו:

משה בשומעו שנשרף שני החטאת קצף מאד!
אך מיד כשאמר לו אהרן טיעונו - התבייס:

ספר ויקרא פרק י, יט.

...הן היום הקריבו את חטאתם ואת עלתם לפני
יְדוֹד וַתִּקְרָאנִי אֶתִּי בְּאֵלֶּה וְאֶכְלֵתִי חֲטָאת הַיּוֹם
הַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי יְדוֹד: (כ) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו:

ואם כה בשוטף היה בעיני משה ש'קדשי שעה' שווים
'ל'קדשי דורות' עד כדי 'לקצוף' - מה חידש לו אהרן
בחלקו ביניהם? עד כדי 'יטיב בעיניו'!...

מבאר הרב:

משה היה סבור שמה שנצטווה על המנחה
'באנינות יאכלוה' הוא כדי 'לא לערבב שמחתו
של מקום' [כמו האיסור להתאבל]

וא"כ בזה אין הבדל בין 'שעה' ל'דורות' -
ושריפת החטאת היא פגיעה ב'שמחתו של
מקום' - לכן 'ויקצוף'...

אהרן חידש לו ש'שמחתו של מקום' היא בעיקר
ליד המזבח בקרבנות היום 'הן היום הקריבו את
חטאתם ואת עלתם לפני יְדוֹד'.

אבל 'אכילת החטאת' שאיננה נעשית 'לפי ה' -
ליד המזבח, איננה פוגעת ב'שמחת המקום', מה
גם שהאנינות שלהם לא התבטלה ו'לא ייטב
בעיני ה' אם אוכל חטאת היום...

וא"כ מדוע המנחה גם 'אכילתה' [שאיננה
ליד המזבח] היא חובה?

גרס אהרן שזו אמנם 'הוראת שעה מיוחדת'
בקדשי שעה אבל בקדשי דורות רק הקרבנות
למזבח דוחה אבילותם 'שלא לערבב שמחתו
של מקום' אבל 'קדשי דורות' שנאכלים לא
ליד המזבח - אינם מערבבים 'שמחתו של
מקום'!

אך מנין בטחונו של אהרן שמשה לא שמע בקדשי
דורות והוא מעצמו הקל בהן?

וְאֶכְלֵתֶם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חֲקֹה וְחָק בְּנֵיהָ הוּא
מֵאֲשֵׁי יְדוֹד כִּי כֵן צִוִּיתִי:

(יח) הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכול
מאכלו אותה בקדש פֶּאֶשֶׁר צִוִּיתִי:

ההוראה בעבודתנו בתפקיד 'שבת לוי':

סילוק הדברים המערבבים השמחה היא עבודתם